

การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE ANALYSIS OF THE UNIT COST PRODUCTION FOR GRADUATES, COLLEGE OF SOCIAL COMMUNICATION INNOVATION, SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

วรทัศน์ วัฒนชีโวปกรณ์ | *Woratad Wattanacheewanopakorn*

ผู้อำนวยการสำนักงานคณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย |
Director of the Office of the Dean, College of Social Communication Innovation, Srinakharinwirot University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author E-mail: woratadwattanacheewanopakorn@gmail.com

Received: (September 15, 2025); Revised: (November 8, 2025); Accepted: (November 8, 2025)

Citation:

วรทัศน์ วัฒนชีโวปกรณ์. (2569). การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืน (JRIS)*, 3(1), 60-72.

Wattanacheewanopakorn, W. (2026). The Analysis of the Unit Cost Production for Graduates, College of Social Communication Innovation, Srinakharinwirot University. *Journal of Research and Innovation for Sustainability (JRIS)*, 3(1), 60-72.

ABSTRACT

This research aimed to (1) analyze the expenditures, (2) analyze the unit cost per student, and (3) analyze the return on investment in undergraduate student production at the College of Social Communication Innovation, Srinakharinwirot University. This quantitative research utilized averaged data over three academic years (2021-2023), including budget revenues and expenses, Full-Time Equivalent Students (FTES), number of courses, and personnel data.

The findings revealed that (1) the total cost of graduate production was 87,559,000 baht, with major expenditure proportions from investment budget (28.55%) and personnel budget (25.01%), (2) the average cost per student was 70,755.32 baht, and the cost per credit was 78,678.53 baht, (3) the college generated a net revenue of 63,441,000 baht with a Return on Investment (ROI) of 72.5%, demonstrating efficient financial management, primarily supported by internal revenue budget (95.36%).

The research results can be applied to strategic planning for cost management, resource allocation, and educational management efficiency improvement at the college. Additionally, these findings provide valuable information for educational quality assurance and future policy decision-making.

Keyword: Unit Cost; Graduate Production; College of Social Communication Innovation

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิต (2) วิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิต และ (3) วิเคราะห์ความคุ้มค่าในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปีการศึกษา (2564-2566) ประกอบด้วยข้อมูลงบประมาณรายรับ-รายจ่าย จำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (FTES) จำนวนรายวิชา และจำนวนบุคลากร

ผลการวิจัยพบว่า (1) ค่าใช้จ่ายรวมในการผลิตบัณฑิตเท่ากับ 87,559,000 บาท โดยมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายหลักจากงบลงทุน (ร้อยละ 28.55) และงบบุคลากร (ร้อยละ 25.01) (2) ต้นทุนการผลิตบัณฑิตเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 70,755.32 บาท และต้นทุนต่อหน่วยกิตเท่ากับ 78,678.53 บาท (3) วิทยาลัยมีรายได้สุทธิ 63,441,000 บาท และมีอัตราความคุ้มค่า (ROI) ร้อยละ 72.5 แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางการเงิน โดยมีสัดส่วนรายได้หลักจากงบประมาณรายรับ (ร้อยละ 95.36)

ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ด้านการบริหารต้นทุน การจัดสรรทรัพยากร และการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัย รวมถึงเป็นข้อมูลสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาและการตัดสินใจเชิงนโยบายในอนาคต

คำสำคัญ: ต้นทุนต่อหน่วย; การผลิตบัณฑิต; วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

1. บทนำ

การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตบัณฑิตมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน เนื่องจากการอุดมศึกษาไทยกำลังเผชิญความท้าทายสำคัญหลายประการ ทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้จำนวนนักศึกษาลดลง การแข่งขันที่เพิ่มขึ้นระหว่างสถาบันการศึกษา และข้อจำกัดด้านงบประมาณภาครัฐที่มีแนวโน้มลดลง (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564)

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรและต้นทุน โดยกำหนดเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ที่มุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานระดับนานาชาติ (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564) การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้สถาบันการศึกษาทราบถึงต้นทุนที่แท้จริง สามารถวางแผนการจัดสรรทรัพยากร และประเมินความคุ้มค่าในการจัดการศึกษา

วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี และนวัตกรรมดิจิทัล (วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม, 2565) การจัดการศึกษาในด้านนี้มีความท้าทายเฉพาะ เนื่องจากต้องใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีค่าใช้จ่ายสูง และต้องการการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยต้นทุนในการผลิตบัณฑิตด้านสื่อและเทคโนโลยีมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

สถาบันการศึกษาด้านสื่อและนวัตกรรมต้องเผชิญความท้าทายในการบริหารต้นทุน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การแข่งขันที่เพิ่มขึ้น และความคาดหวังของผู้เรียนและตลาดแรงงานที่สูงขึ้น การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยเหตุนี้ การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงมีความสำคัญและจำเป็น เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการประกันคุณภาพของวิทยาลัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

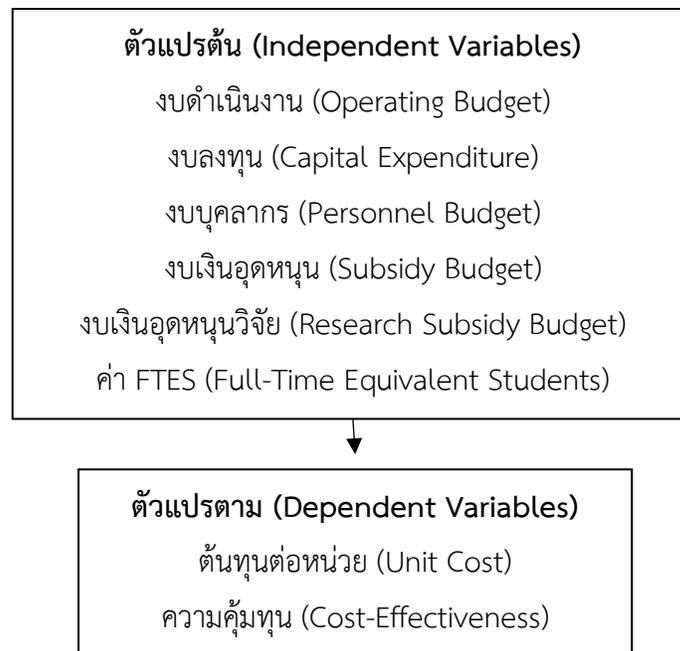
2.1 เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2 เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.3 เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีกรอบแนวคิดของการวิเคราะห์ ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปและจัดกลุ่มได้เป็น 3 ประเด็นหลัก ดังนี้

ประเด็นแรก เกี่ยวกับความสำคัญของระบบต้นทุนและการควบคุมต้นทุนในสถาบันอุดมศึกษา Luiz et al. (2024) พบว่าการขาดระบบต้นทุนที่มีประสิทธิภาพส่งผลให้การบริหารจัดการทางการเงินไม่มีประสิทธิผล การดำเนินงานล้มเหลว และขาดความโปร่งใส โดยการนำระบบต้นทุนแบบสเปน (SCM) มาใช้สามารถช่วยแก้ปัญหาและปรับปรุงการจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Deng (2024) ที่ชี้ว่าการควบคุมต้นทุนและการวิเคราะห์เป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ แม้ว่าสถาบันการศึกษายังเผชิญความท้าทายด้านระบบการจัดการที่ไม่สมบูรณ์และระดับการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เพียงพอ

ประเด็นที่สอง เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารต้นทุนในสถาบันอุดมศึกษา Kurniawan (2019) ระบุว่าแหล่งที่มาของงบประมาณทั้งจากภาครัฐและเอกชน บทบาทของผู้บริหาร และโครงสร้างองค์กรเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถาบัน ขณะที่ Frassinelli (2023) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการนำระบบ Target Costing มาใช้ประกอบด้วยขนาดของมหาวิทยาลัย การมีส่วนร่วมของบุคลากร ระบบข้อมูลและเทคโนโลยี ความแตกต่างในโครงสร้างองค์กร และการสนับสนุนด้านการบัญชี นอกจากนี้ Tsyganov (2023) ได้นำเสนอกลไกการบริหารต้นทุนสองระดับที่คำนึงถึงความไม่สมมาตรของข้อมูล โดยใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น machine learning และ normalization ในการจัดการ

ประเด็นที่สาม เกี่ยวกับแนวโน้มและการพัฒนาการจัดการต้นทุนในอนาคต Sobańska และ Kalinowski (2014) ชี้ให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาในยุโรปกำลังเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่ต้องให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนและการเชื่อมโยงต้นทุนกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ สอดคล้องกับ Wang (2019) ที่พบว่าการจัดการต้นทุนในปัจจุบันเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับกลยุทธ์องค์กรและเป็นวิธีสำคัญในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยแนวโน้มการวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นการใช้วิธีวิจัยเชิงประจักษ์เพื่อพัฒนาความเข้าใจด้านการจัดการต้นทุนเชิงกลยุทธ์ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการบริหารต้นทุนในสถาบันอุดมศึกษามีความซับซ้อนและต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายด้าน ทั้งระบบการจัดการ เทคโนโลยี บุคลากร และความเชื่อมโยงกับกลยุทธ์องค์กร โดยการพัฒนาระบบต้นทุนที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสนับสนุนความยั่งยืนทางการเงินและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา

4. วิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัยที่ใช้คือการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเหมาะสำหรับการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวเลขหรือข้อมูลเชิงสถิติ (Creswell, 2014) งานวิจัยนี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินและสถิติ โดยข้อมูลที่ได้มาจะใช้ในการคำนวณต้นทุนต่อหน่วยและประเมินความคุ้มค่าของการผลิตบัณฑิต

การวิจัยนี้เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและต้นทุนของการผลิตบัณฑิตในบริบทของสถาบันการศึกษา การวิจัยเชิงปริมาณนี้ช่วยให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงสถิติได้อย่างแม่นยำและครอบคลุมความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ โดยมีรายละเอียดของการวิจัย

4.1 ประชากรและตัวอย่าง

การกำหนดประชากรในการวิจัยนี้คือหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลค่าใช้จ่ายจากแหล่งต่าง ๆ ภายในวิทยาลัย การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการวิเคราะห์ต้นทุน (Patton, 2015)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ

ประชากร (Population) ได้แก่ ประชากรของการวิจัยประกอบด้วยหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตบัณฑิตในวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม รวมถึงข้อมูลค่าใช้จ่ายจากแหล่งต่าง ๆ ในช่วงปีการศึกษา 2564-2566 (ข้อมูลเฉลี่ย)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ เนื่องจากการศึกษานี้เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากเอกสารและรายงานทางการเงินของวิทยาลัย ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจะเป็นข้อมูลเชิงงบประมาณ เช่น ข้อมูล FTES รายวิชาที่เปิดสอน จำนวนอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในปีการศึกษา 2564-2566 การเลือกกลุ่มตัวอย่างนี้จะใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเน้นข้อมูลที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการวิเคราะห์ต้นทุน (ข้อมูลเฉลี่ย)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้มีดังนี้

1. แบบฟอร์มเก็บข้อมูล (Data Collection Forms) แบบฟอร์มนี้ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่ายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น งบดำเนินงาน งบลงทุน งบบุคลากร และข้อมูลค่า FTES

2. โปรแกรมวิเคราะห์สถิติ (Statistical Software) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel เพื่อคำนวณต้นทุนต่อหน่วยและประเมินความคุ้มค่า

3. เอกสารและรายงานทางการเงิน (Financial Documents) เป็นแหล่งข้อมูลหลักในการวิจัย เช่น รายงานงบประมาณประจำปี และเอกสารบัญชีที่เกี่ยวข้องกับดำเนินงาน งบลงทุน งบบุคลากร

4.3 ขั้นตอนรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจะแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลงบประมาณ การเก็บข้อมูลจากเอกสารทางการเงินของวิทยาลัย เช่น งบดำเนินงาน งบลงทุน งบบุคลากร งบเงินอุดหนุน และงบเงินอุดหนุนวิจัย โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอเอกสาร

2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ FTES และรายวิชาที่เปิดสอน ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาเต็มเวลาจะนำมาคำนวณเป็นค่า FTES โดยเก็บข้อมูลจากระบบสารสนเทศของมหาวิทยาลัย (Hair et al., 2018)

3. รวบรวมข้อมูลบุคลากร เก็บข้อมูลจำนวนอาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษ และบุคลากรสายสนับสนุนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตบัณฑิต

5ข4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการเชิงสถิติและการคำนวณทางการเงินที่เหมาะสม ดังนี้

1. การคำนวณต้นทุนต่อหน่วย (Unit Cost Calculation) สูตรที่ใช้ในการคำนวณคือต้นทุนต่อหน่วย = ค่าใช้จ่ายรวม / จำนวน FTES การคำนวณนี้ช่วยให้เห็นภาพรวมของค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการผลิตบัณฑิตหนึ่งคน (Field, 2018)

- สูตรที่ใช้

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วย} = \text{ค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมด} / \text{จำนวน FTES}$$

- ตัวอย่างการคำนวณ: หากค่าใช้จ่ายรวมทั้งหมดในปีการศึกษาหนึ่งคือ 50,000,000 บาท และมี FTES เท่ากับ 2,000 คน ต้นทุนต่อหน่วยจะเท่ากับ 25,000 บาทต่อคน

2. การวิเคราะห์ความคุ้มค่า (Cost-Effectiveness Analysis) วิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนกับผลตอบแทนทางการเงินและผลตอบแทนทางสังคม เพื่อประเมินว่าการผลิตบัณฑิตมีความคุ้มค่าหรือไม่

- วิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงิน เช่น การเปรียบเทียบต้นทุนกับรายได้ที่ได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษา และผลตอบแทนทางสังคม ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

- วิธีคำนวณต้นทุนต่อหน่วยกิต (Cost per Credit): นำค่าใช้จ่ายทั้งหมดหารด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมด

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วยกิต} = \text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมด} / \text{จำนวนหน่วยกิต}$$

- วิธีคำนวณรายได้สุทธิ (Net Revenue): คำนวณจากรายได้ทั้งหมด ลบด้วยค่าใช้จ่ายรวม

$$\text{รายได้สุทธิ} = \text{รายได้ทั้งหมด} - \text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมด}$$

- การคำนวณอัตราความคุ้มค่า (Return on Investment หรือ ROI): สามารถคำนวณจากอัตราส่วนระหว่างรายได้สุทธิต่อค่าใช้จ่าย

$$\text{ROI} = \text{รายได้สุทธิ} / \text{ค่าใช้จ่ายทั้งหมด} * 100$$

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบความถูกต้องและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ ความตรง (Validity: ตรวจสอบว่าแบบฟอร์มเก็บข้อมูลครอบคลุมข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมดหรือไม่ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา (DeVellis, 2017) ด้วยการหาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญจากการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบฟอร์มเก็บข้อมูล ค่าใช้จ่ายและข้อมูล FTES เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัย นวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ค่า IOC คือ ค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือค่า สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence) โดยมี ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 3 ท่าน โดยได้ค่า IOC เท่ากับ 0.94

4. การวิเคราะห์ผล

หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูล จะมีการนำเสนอผลการคำนวณในรูปแบบตาราง โดยสถิติที่ใช้จะเป็นสถิติ พรรณนา เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ จะมีการดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของต้นทุน และเสนอแนะแนวทาง ในการจัดการงบประมาณให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. การจัดการกับอคติในการวิจัย

- การลดอคติในการเก็บข้อมูล: ใช้เอกสารทางการเงินที่เป็นทางการและผ่านการตรวจสอบจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การลดอคติในการวิเคราะห์: ใช้โปรแกรมวิเคราะห์สถิติที่น่าเชื่อถือ และตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูลหลายครั้งเพื่อให้แน่ใจว่าการวิเคราะห์ไม่มีข้อผิดพลาด

5. ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยสามารถแบ่งตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1: เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ของวิทยาลัยนวัตกรรม สื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าใช้จ่ายย้อนหลัง 3 ปีการศึกษา (2564-2566) พบว่าวิทยาลัยมีรายรับจากสอง แหล่งหลัก คือ งบประมาณเงินรายได้จำนวน 144,000,000 บาท (ร้อยละ 95.36) และงบประมาณเงินแผ่นดิน จำนวน 7,000,000 บาท (ร้อยละ 4.64) รวมเป็นงบประมาณทั้งสิ้น 151,000,000 บาท ในด้านค่าใช้จ่าย พบว่ามี ค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น 87,559,000 บาท โดยรายการค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ งบลงทุน (ร้อยละ 28.55) งบบุคลากร (ร้อยละ 25.01) และงบเงินอุดหนุน (ร้อยละ 24.55)

วัตถุประสงค์ที่ 2: เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัวคำนวณจากค่าใช้จ่ายทั้งหมดหารด้วยค่า FTES เฉลี่ย พบว่าต้นทุนในการผลิตบัณฑิตต่อคนอยู่ที่ 70,755.32 บาท นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยกิตโดยนำค่าใช้จ่ายทั้งหมดหารด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมด (1,113 หน่วยกิต) พบว่ามีต้นทุนต่อหน่วยกิตอยู่ที่ 78,678.53 บาท ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมสนับสนุนต่อนักศึกษาแต่ละคน

วัตถุประสงค์ที่ 3: เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าพบว่า วิทยาลัยมีรายได้สุทธิ (รายได้ทั้งหมดหักลบค่าใช้จ่ายทั้งหมด) เท่ากับ 63,441,000 บาท และเมื่อคำนวณอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) พบว่าอยู่ที่ร้อยละ 72.5 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของวิทยาลัยมีความคุ้มค่าสูง โดยมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายคิดเป็นร้อยละ 72.5 สะท้อนถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางการเงินที่ดี

ข้อมูลการวิเคราะห์นี้มีความสำคัญต่อการวางแผนและพัฒนาการดำเนินงานของวิทยาลัยในอนาคต โดยเฉพาะในด้านการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าวิทยาลัยมีการบริหารจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ โดยสามารถสร้างรายได้เพียงพอต่อการครอบคลุมค่าใช้จ่ายและยังมีผลตอบแทนที่ดี

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิต พบว่าวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคมมีค่าใช้จ่ายรวม 87,559,000 บาท โดยมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายหลักมาจากงบลงทุน (28.55%) และงบบุคลากร (25.01%) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Deng (2024) ที่ชี้ว่าการควบคุมต้นทุนและการวิเคราะห์เป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ แม้สถาบันการศึกษาจะเผชิญความท้าทายด้านระบบการจัดการและการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ Kurniawan (2019) ยังระบุว่าแหล่งที่มาของงบประมาณทั้งจากภาครัฐและเอกชน รวมถึงโครงสร้างองค์กรเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถาบัน ในกรณีของวิทยาลัยฯ พบว่ามีสัดส่วนงบประมาณจากเงินรายได้สูงถึง 95.36% ซึ่งแสดงถึงการพึ่งพาตนเองทางการเงินในระดับสูง

วัตถุประสงค์ที่ 2 การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหัว พบว่าวิทยาลัยฯ มีต้นทุนการผลิตบัณฑิตเฉลี่ย 70,755.32 บาทต่อคน และ 78,678.53 บาทต่อหน่วยกิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Luiz et al. (2024) ที่เน้นย้ำความสำคัญของระบบต้นทุนมาตรฐานในการสนับสนุนความยั่งยืนทางการเงินและความโปร่งใสในสถาบันอุดมศึกษา

เช่นเดียวกับที่ Frassinelli (2023) พบว่าปัจจัยสำคัญในการบริหารต้นทุนประกอบด้วยขนาดของมหาวิทยาลัย การมีส่วนร่วมของบุคลากร ระบบข้อมูลและเทคโนโลยี ซึ่งล้วนส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการต้นทุนการศึกษา

วัตถุประสงค์ที่ 3 การวิเคราะห์ความคุ้มค่า พบว่าวิทยาลัยฯ มีรายได้สุทธิ 63,441,000 บาท และมีอัตราความคุ้มค่า (ROI) 72.5% ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Wang (2019) ที่ชี้ว่าการจัดการต้นทุนในปัจจุบันต้องเชื่อมโยงกับกลยุทธ์องค์กรและเป็นวิธีสำคัญในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน นอกจากนี้ Sobańska และ Kalinowski (2014) ยังเน้นย้ำว่าสถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการลดต้นทุนและการเชื่อมโยงต้นทุนกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าวิทยาลัยฯ มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางการเงินที่ดี

ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าวิทยาลัยฯ มีการบริหารจัดการต้นทุนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับข้อเสนอของ Tsyganov (2023) ที่เน้นความสำคัญของการมีกลไกการบริหารต้นทุนที่เหมาะสม และการใช้เครื่องมือต่างๆ ในการจัดการ อย่างไรก็ตาม การพึ่งพารายได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษาในสัดส่วนที่สูงอาจเป็นความเสี่ยงในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของ Frassinelli (2023) เกี่ยวกับความท้าทายในการบริหารการเงินของสถาบันอุดมศึกษาภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ.

7. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ด้านการบริหารต้นทุน

วิทยาลัยควรใช้ข้อมูลต้นทุนต่อหน่วยในการวางแผนงบประมาณและกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาอย่างเหมาะสม โดยเน้นการพัฒนากระบวนการติดตามและควบคุมค่าใช้จ่ายในแต่ละหมวด โดยเฉพาะงบลงทุนที่มีสัดส่วนสูงสุด รวมถึงการจัดทำแผนการบริหารทรัพยากรระยะยาวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ

2. ด้านการพัฒนาระบบข้อมูล

ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงข้อมูลค่าใช้จ่ายกับผลลัพธ์การศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาระบบรายงานต้นทุนแบบ Real-time เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้ทันเวลาที่ และพัฒนาดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรที่ชัดเจน

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร

ควรจัดอบรมให้บุคลากรเกี่ยวกับการบริหารต้นทุนและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างวัฒนธรรมและความร่วมมือในการควบคุมค่าใช้จ่าย และพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

8.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ระดับวิทยาลัย

ควรกำหนดนโยบายการบริหารต้นทุนที่ชัดเจน โดยสร้างสมดุลระหว่างคุณภาพการศึกษาและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมพัฒนานโยบายการจัดสรรงบประมาณที่อิงผลการดำเนินงาน และแผนยุทธศาสตร์ด้านความยั่งยืนทางการเงิน

2. ระดับมหาวิทยาลัย

ควรกำหนดมาตรฐานการวิเคราะห์และรายงานต้นทุนที่เป็นระบบเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัย และพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจด้านการเงิน

3. ระดับประเทศ

ควรพัฒนามาตรฐานการวิเคราะห์ต้นทุนการศึกษาระดับอุดมศึกษา พร้อมส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสถาบันการศึกษา และพัฒนาระบบการจัดสรรงบประมาณที่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงของการจัดการศึกษา

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ด้านการวิเคราะห์ต้นทุน

ควรศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนแยกตามสาขาวิชาและหลักสูตร รวมถึงการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารต้นทุนในสถาบันการศึกษา

2. ด้านการประเมินผลลัพธ์

ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนกับคุณภาพบัณฑิตและผลลัพธ์การเรียนรู้ รวมถึงการศึกษาผลตอบแทนทางสังคมจากการลงทุนทางการศึกษา

3. ด้านนวัตกรรม

ควรวิจัยและพัฒนาระบบ AI สำหรับการวิเคราะห์และพยากรณ์ต้นทุนการศึกษา และศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Blockchain ในการบริหารต้นทุนการศึกษาในยุคดิจิทัล

8. สรุป

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี วิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดย วรทัศน์ วัฒนชีวโนปกรณ์ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณที่วิเคราะห์ข้อมูลย้อนหลังสามปีการศึกษา (2564-2566) เพื่อประเมินประสิทธิภาพการบริหารการเงินของสถาบันการศึกษา การศึกษามีวัตถุประสงค์สามประการ คือ การวิเคราะห์ค่าใช้จ่าย ต้นทุนต่อหัว และความคุ้มค่าในการผลิตบัณฑิต โดยใช้ข้อมูลงบประมาณ จำนวน FTES และข้อมูลบุคลากร

ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายรวม 87,559,000 บาท โดยสัดส่วนสูงสุดเป็นงบลงทุน (28.55%) และงบบุคลากร (25.01%) ต้นทุนการผลิตบัณฑิตเฉลี่ยอยู่ที่ 70,755.32 บาทต่อคน และ 78,678.53 บาทต่อหน่วยกิต วิทยาลัยมีรายได้สุทธิ 63,441,000 บาท และอัตราความคุ้มค่า (ROI) ที่ 72.5% ซึ่งสะท้อนประสิทธิภาพการบริหารการเงินที่ดี โดยรายได้หลักมาจากงบประมาณเงินรายได้ (95.36%)

การศึกษานี้ให้ข้อเสนอแนะด้านการบริหารต้นทุน การพัฒนาระบบข้อมูล และการพัฒนาบุคลากร รวมถึงข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระดับต่างๆ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ การจัดสรรทรัพยากร และการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษา เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาและการตัดสินใจเชิงนโยบายในอนาคต

9. เอกสารอ้างอิง

- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). Sage.
- Deng, Z. (2024). Cost control and analysis in university financial management. *Journal of Management and Business Economics*, 1(1). <https://doi.org/10.70767/jmbe.v1i1.129>
- DeVellis, R. F. (2017). *Scale development: Theory and applications* (4th ed.). Sage.
- Field, A.P. (2018). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics* (5th ed.). Sage.
- Frassinelli, P. P. (2023). *The adoption of target costing as a contemporary management accounting technique in a public higher education institution: A case study of Durban University of Technology* [Master's thesis, Durban University of Technology]. Summa. <https://doi.org/10.51415/10321/4670>
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2018). *Multivariate data analysis* (8th ed.). Cengage Learning.
- Kurniawan, A. (2019). Cost management in higher education. *Advances in Economics, Business and Management Research*, 65, 13–16. <https://doi.org/10.2991/ICEBEF-18.2019.4>
- Luiz, A., de Oliveira Dantas, D., Forte, N., & El Kadri, W. (2024). Analysis of the lack of implementation of the cost system in a public higher education institution. *Seven Editora*, 6(3), 7834-7848. <https://doi.org/10.56238/arev6n3-210>
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative Evaluation and Research Methods*. Sage.

- Sobańska, I., & Kalinowski, J. (2014). Cost management in European universities - a time of change. *Social Sciences*, 82(4), 84–93. <https://doi.org/10.5755/J01.SS.82.4.6610>
- Tsyganov, V. (2023). Cost management with a standard and two self-learning rates. *2023 Systems of Signals Generating and Processing in the Field on Board Communications*, 201–206. <https://doi.org/10.1109/summa60232.2023.10349460>
- Wang, Y. (2019). Strategic cost management—A review of research status at home and abroad. *Modern Economy*, 10(2), 513–522. <https://doi.org/10.4236/ME.2019.102035>
- วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม. (2565). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม พ.ศ. 2565-2570. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). *แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564-2570*. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษากายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2564*. สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา.